

Instytut Pamięci Narodowej

<https://ipn.gov.pl/pl/historia-z-ipn/archiwum/182400,Marzena-Grosicka-Uczniowie-kontra-komunizm-Grupa-blizynska.html>
27.02.2026, 00:15

Marzena Grosicka: Uczniowie kontra komunizm. „Grupa bliżyńska”

W 1984 r. w miejscowości Bliżyn, leżącej w województwie kieleckim, czterech uczniów szkół średnich rozpoczęło działalność opozycyjną. Byli to Grzegorz Jasiński, Krzysztof Kowalik, Krzysztof Pióro i Zbigniew Wolski.

07.04.2023

Najlepsi z najlepszych

Nie mieli żadnego doświadczenia ani kontaktów z członkami podziemia. Nie posiadali też urządzeń poligraficznych. Ich sposób był prosty i skuteczny.

Na początek, w połowie 1984 r. przed wyborami do rad narodowych na obwieszczeniach z nazwiskami kandydatów na radnych w gminie Bliżyn podpisali: „konfident, ormowiec, donosiciel...” Plakaty opatrzyli tytułem „Najlepsi z najlepszych”.

W celu zabezpieczenia się przed rozpoznaniem przyklejali wąsy, zakładali okulary lub kapelusze, ubierali zbyt dużą odzież. Po dokonaniu takiej „charakteryzacji” najpierw śmiali się z siebie nawzajem, a następnie przystępowali do działania.

Jasnozielony tank i baner na drzewach

Jedną z najbardziej spektakularnych akcji „grupy bliżyńskiej” było pomalowanie sowieckiego czołgu T-34, umiejscowionego w dobrze oświetlonym, centralnym miejscu w Bliżynie.

Ten oryginalny pomnik miał zostać uroczystie odsłonięty w czterdziestą rocznicę ogłoszenia Manifestu PKWN. W noc poprzedzającą to wydarzenie chłopcy obrzucili tank wydmuszkami z jaskrawą farbą. Powstałe w ten sposób plamy trudno było usunąć w tak krótkim czasie.

W związku z tym lokalne władze postanowiły, że cały czołg zostanie pomalowany na jasnozielony kolor. Wczesnym rankiem 22 lipca 1984 r. „pomnik” został więc w pośpiechu odnowiony.

W noc poprzedzającą dzień Wszystkich Świętych w roku 1984 członkowie grupy rozwiesili na cmentarzu w Bliżynie trzymetrowy transparent. Była to biało-czerwona flaga z napisem „Solidarność”. Sprawnie wspinający się na drzewa młodzi ludzie zamocowali go na wysokości kilku metrów.

Był on widoczny przez kilka godzin, ponieważ wezwani na miejsce funkcjonariusze SB mieli problem z jego usunięciem. Żądali, aby zdjął go miejscowy ksiądz, jednak duchowny stwierdził:

„nie ja go wieszałem i ja nie będę zdejmował”.

Sprawcy tego wybryku byli poszukiwani, ale nie udało się ich odnaleźć.

Akcje na cmentarzu, mające na celu m.in. upamiętnienie zamordowanego księdza Jerzego Popiełuszki przeprowadzane były także w kolejnych latach. Polegały one np. na stawianiu krzyży i paleniu zniczy.

Akcja ulotkowa

Jeszcze w tym samym roku 1984 „grupa bliżyńska” rozpoczęła druk ulotek. Początkowo chłopcy robili je przez kalkę na tzw. przebitkę. Później przygotowywali specjalne stemple. Najpierw na gumie od dętki rowerowej wykonywali szkic. Następnie był on wycinany za pomocą żyłki i naklejany na kawałku deski. Za farbę drukarską służył tusz do stempli biurowych. Papier pozyskiwali z zeszytów szkolnych. Koncepcje plastyczne były najczęściej autorskimi pomysłami, ale zdarzało się, że czerpali inspiracje z pism typu „Tygodnik Solidarność”.

Ulotki przygotowywali najczęściej u siebie w mieszkaniach, pod nieobecność domowników, bądź w piwnicach niezamieszkanego domu na terenie Bliżyna. Z czasem doszli do takiej wprawy, że w ciągu trzech godzin potrafili wyprodukować ponad tysiąc dwustronnych ulotek. Nakład w poszczególnych akcjach dochodził nawet do 4 tysięcy sztuk.

Pierwsze ulotki wydrukowane w 1984 r. były związane ze śmiercią księdza Jerzego Popiełuszki. Chłopcy przygotowali też stempel z wizerunkiem orła w koronie i napisem „Solidarność” oraz ulotkę „Solidarność zwycięży”. Powstały również wzory bardziej skomplikowane graficznie np. wykonana z okazji X Zjazdu PZPR ulotka przedstawiająca delegatów, tj. diabła z widłami, świnie podpisaną Jan Rem oraz „kościotrupa” niosącego sztandar PZPR. Pieczętki wykorzystywane były wielokrotnie.

Akcje ulotkowe przeprowadzane były zwykle w okresach poprzedzających święta kościelne, np. Wszystkich Świętych, Wielkanoc czy Boże Narodzenie, a także w wigilie uroczystości patriotycznych: 11 Listopada czy święta Konstytucji 3-go Maja. Nie było to jednak regułą.

► [Czytaj więcej na portalu przystanekhistoria.pl](http://przystanekhistoria.pl)

[Poprzedni Strona](#)

[Następny Strona](#)

komunizm

Artykuł

Przykład działalności grupy z Bliżyna